

VIŠI PRIVREDNI SUD U BANJALUCI
Broj: 57 0 V 087194 10 Gž
Dana, 30.11.2010. godine

Viši privredni sud u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda i to: Romčević-Tadić Snježane, kao predsjednika vijeća, Gajić Bogdana i Skoko Branke kao članova vijeća, u pravnoj stvari predlagača D.P. iz Prnjavora, zastupanog po punomoćniku B. Z., advokatu iz B. i „K“ DOO P., zastupane po zakonskom zastupniku D.M., a ona po punomoćniku B.Z., advokatu iz B., M. R. br. 36, protiv protivnika predlagača „P“ AD P., zastupanog po punomoćniku T.D., advokatu iz Banjaluke, A. br. 7 a), radi sazivanja godišnje skupštine akcionara, odlučujući o žalbi protivpredlagača, protiv rješenja Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 V 087194 10 V od 05.10.2010. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 30.11.2010. godine donio je

R J E Š E N J E

Žalba protivpredlagača se odbija, potvrđuje rješenje Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 V 087194 10 V od 05.10.2010. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenim rješenjem naloženo je održavanje godišnje skupštine akcionara „P“ AD P., ul. S. S. br. 23.

Imenovan je D. S., advokat iz B., G. br. 4 za privremenog zastupnika sa slijedećim ovlaštenjima:

- da sazove i predsjedava sjednici skupštine akcionara
- da utvrdi mjesto i datum održavanja sjednice
- da utvrdi dnevni red sjednice u skladu sa postavljenim prijedlogom.

Odlučeno da troškove akcionara snosi akcionarsko društvo.

Obavezan je protivnik predlagača da predlagačima nadoknadi troškove postupka u iznosu od 702,00 KM.

Blagovremenom žalbom protivnik predlagača osporava prvostepeno rješenje iz svih zakonskih razloga. U žalbi se navodi da je protivpredlagač po zahtjevu predlagača zakazao dvije vanredne i jednu redovnu skupštinu akcionarskog društva i to 30.05.2001. godine, ali da predlagači nisu dostavili dokumentaciju za održavanje ovih skupština pa navedene skupštine nisu mogle biti održane; da prvostepeni sud nije utvrdio da predlagači imaju svojstvo akcionara protivpredlagača sa pravom glasa; da je predlagač održao skupštinu akcionara dana 09.11.2009. godine sa dnevnim redom predloženim za godišnju skupštinu akcionara; da nije pravilno utvrđeno o kojoj vrsti skupštine akcionara je riječ (pa prvostepeni sud pogrešno navodi da je riječ o godišnjoj skupštini akcionara); da nije utvrđeno da li su se predlagači

obraćali upravnom odboru sa zahtjevom za sazivanje redovne skupštine akcionara sa dnevnim redom koji je predložio za godišnju skupštinu.

U pogledu primjene materijalnog prava u žalbi se navodi da sud nije mogao da naloži održavanje godišnje skupštine nego održavanje redovne skupštine akcionara za 2010. godinu pri čemu zbog stupanja na snagu Zakona o privrednim društvima nije moguće u 2010. godini zakazivati redovnu skupštinu akcionara, a nije moguće zakazivati ni godišnju skupštinu akcionara, jer se ista može zakazivati tek u 2011. godini. U žalbi se navodi da su povrijeđene odredbe Zakona o parničnom postupku, jer je nedopušteno da sud predlaže i izvodi dokaze umjesto stranaka i time vrijeđa raspravno načelo, te da su povrijeđene odredbe člana 8, 123. i 126. ZPP-a. U žalbi se predlaže da se žalba uvaži, preinači osporeno rješenje i odbije zahtjev predlagača, te nadoknade troškovi postupka.

Odgovor na žalbu nije dat.

Žalba nije osnovana.

Odlučujući o zahtjevu predlagača da sud naloži održavanje godišnje skupštine akcionara „P“ AD P. od 12.07.2010. godine prvostepeni sud je na osnovu priložene pismene dokumentacije predlagača i protivpredlagača, te nakon održanog ročišta utvrdio da su predlagači akcionari protivpredlagača sa pravom glasa i da nije održana godišnja skupština akcionarskog društva „P“ P. u 2008. i 2009. godini, pa je osporenim rješenjem naložio održavanje godišnje skupštine akcionara protivpredlagača i imenovao privremenog zastupnika sa ovlaštenjima za sazivanje i održavanje sjednice sa utvrđenim dnevnim redom navedenim u prijedlogu.

Prvostepeni sud je i po ocjeni ovog drugostepenog suda pravilno utvrdio da su ispunjeni zakonom propisani uslovi iz člana 269. stav 1. Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik RS“, broj 127/08) da se u vanparničnom postupku naloži održavanje godišnje skupštine akcionarskog društva „P“ AD P.

Održavanje skupštine akcionara akcionarskog društva može na zahtjev akcionara naložiti sud u vanparničnom postupku ako se godišnja skupština akcionara ne održi u propisanom roku. Rok je propisan članom 267. stav 1. Zakona o privrednim društvima i iznosi najkasnije 90 dana od dana podnošenja finansijskih izvještaja za svaku poslovnu godinu ili šest mjeseci nakon završetka poslovne godine.

Aktivno legitimisani za podnošenje prijedloga je akcionar sa pravom glasa na godišnjoj skupštini.

Predlagači su akcionari „P“ AD P. sa pravom da prisustvuju i pravom da glasaju na godišnjoj skupštini akcionara. Prema izvještaju centralnog registra hartija od vrijednosti koji je priložen uz prijedlog predlagač D. P. je akcionar sa 22,70% akcija sa pravom glasa, a predlagač „K“ DOO P. akcionar sa 2,13 akcija sa pravom glasa.

Protivpredlagač u svom pismenom podnesku od 22.07.2010. godine nije osporavao predlagačima svojstvo akcionara „P“ AD P., već se isticalo da zakazane skupštine akcionara za dan 30.05.2010. godine nisu održane zbog toga što predlagač nije prilikom zakazivanja skupština dostavio materijal i da su predlagači akcionari koji su povezana lica sa još dvojicom akcionara i imaju obavezu preuzimanja koju nije objavio, te da je pokrenut postupak pred

Komisijom za hartije od vrijednosti RS od čije odluke zavisi da li su predlagači akcionari sa pravom glasa. Svoje tvrdnje da predlagači nisu akcionari i da nemaju aktivnu legitimaciju za podnošenje prijedloga u ovoj vanparničnoj stvari, protivpredlagač ničim ne dokazuje u postupku pred prvostepenim sudom tako ni u žalbi ne prilaže bilo kakav dokaz iz kojeg bi se moglo zaključiti da predlagači nisu akcionari AD „P“ iz P.

Akcionar se u odnosu prema akcionarskom društvu i trećim licima smatra lice koje je upisano u centralni registar u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti (član 202. stav 1. Zakona o privrednim društvima).

Osim izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske, Banjaluka koji je priložen uz prijedlog iz ostale dokumentacije u spisu (kojom se traži zakazivanje skupštine, te dopis protivpredlagača od 24.05.2010. godine, zaključak o sazivanju vanredne skupštine akcionara od 06.10.2009. godine) proizlazi da protivpredlagač smatra predlagače akcionarima „P“ AD P.

Stoga su neosnovani žalbeni navodi da prvostepeni sud nije utvrdio da predlagači imaju svojstvo akcionara sa pravom glasa na skupštini društva.

Isto tako neosnovan je žalbeni navod da je održana skupština AD „P“ P. za 2008. i 2009. godinu. Prvostepeni sud je utvrdio uvidom u obavještenje protivpredlagača broj 126/2010 od 24.05.2010. godine da nije održana skupština akcionara AD „P“ P.

Skupština akcionara AD „P“ P. za koju protivpredlagač navodi da je održana 09.11.2009. godine je zaključkom Upravnog odbora od 20.10.2009. godine proglašena kao nezakonito sazvana, a zaključkom je sazvana vanredna skupština i redovna skupština za 31.05.2010. godine. Međutim, ove skupštine nisu održane, što nesporno proizlazi iz obavještenja protivpredlagača od 24.05.2010. godine naslovljenog predlagaču.

Pošto godišnja skupština akcionarskog društva „P“ P. nije održana u propisanim rokovima iz člana 267. stav 1. Zakona o privrednim društvima, prvostepeni sud je imao osnova da naloži njeno održavanje na zahtjev akcionara koji imaju pravo da prisustvuju i da glasaju na godišnjoj skupštini bez obzira na procenat akcija sa pravom glasa.

Što se tiče vanredne skupštine akcionara na koju se poziva žalba u ovoj vanparničnoj stvari radi se o sazivanju godišnje skupštine, pa je nebitno za ovu pravnu stvar da li je ili ne održana vanredna skupština.

Neosnovani su žalbeni navodi o pogrešnoj primjeni materijalnog prava u osporenoj odluci prvostepenog suda. Po mišljenju žalbe prvostepeni sud nije mogao naložiti održavanje godišnje skupštine nego održavanje redovne skupštine akcionara za 2010. godinu, jer da zbog stupanja na snagu Zakona o privrednim društvima nije moguće u 2010. godini zakazivati redovnu skupštinu akcionara, a nije moguće zakazivati ni godišnju skupštinu akcionara, budući se ona može zakazivati tek u 2011. godini. Prema ranijem zakonu (Zakonu o preduzećima) skupština akcionara je morala da se održi najmanje jednom godišnje, ali nije naznačeno u kom roku. Novi zakon propisao je nove rokove za dobrovoljno izvršenje zakonske obaveze za održavanje godišnje skupštine i to najkasnije u roku od tri mjeseca od dana podnošenja upravnom odboru finansijskih izvještaja za svaku finansijsku godinu ili šest mjeseci poslije završetka poslovne godine.

Pošto je protekao šestomjesečni rok za poslovnu 2009. godinu, a skupština akcionara nije održana, to su predlagači imali osnova da podnesu prijedlog sudu da u vanparničnom postupku naloži njeno održavanje.

U prelaznim i završnim odredbama Zakona o privrednim društvima u članu 445. stav 2. regulisano je da od dana primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o preduzećima („Službeni glasnik RS“, broj 24/98, 62/02, 66/02, 38/03, 97/04 i 34/06).

Zakon o privrednim društvima u primjeni je od 01.01.2010. godine („Službeni glasnik RS“, broj 58/09) i nema retroaktivnu primjenu.

Pošto se novi zakon primjenjuje na nesvršena fakta od dana njegovog stupanja na snagu to se u konkretnom slučaju ima primijeniti Zakon o privrednim društvima.

To znači da je protivpredlagač svoju godišnju skupštinu morao da sazove i održi najkasnije do 30.06.2010. godine. Novi Zakon o privrednim društvima je obezbedio mehanizam sudske zaštite predlagača – akcionara koji imaju pravo da učestvuju u radu skupštine i pravo glasa u slučaju kada protivnik predlagača nije omogućio održavanje skupštine akcionara.

Iz navedenih razloga neosnovano je isticanje u žalbi da sud nije mogao da naloži održavanje redovne skupštine za 2010. godinu (zbog primjene Zakona o privrednim društvima) ni godišnju skupštinu koja bi se mogla zakazivati tek u 2011. godini. Obzirom da se primjenjuje novi zakon (Zakon o privrednim društvima) od 01.01.2010. godine, koji sadrži imperativne odredbe o sazivanju i održavanju godišnje skupštine akcionara najkasnije šest mjeseci nakon završetka poslovne godine, onda ne postoji dilema da li je moguće (ili nije moguće) da sud naloži održavanje godišnje skupštine, ako rok za dobrovoljno sazivanje i održavanje protekne.

Pošto uopšte nisu održane redovne skupštine akcionara za 2008. i 2009. godinu kod protivpredlagača, a stupanjem na snagu i primjenom Zakona o privrednim društvima obezbeđeni su mehanizmi zaštite akcionara, kada skupština nije održana u propisanom roku tada se može putem suda ostvariti sudska zaštita u vanparničnom postupku, a da to ne predstavlja povratno dejstvo zakona.

U pogledu pravila postupka u vanparničnim stvarima po Zakonu o privrednim društvima, treba istaći da je članom 269. stav 3. navedenog zakona, propisano da je sud u vanparničnom postupku dužan da donese rješenje u roku od 48 časova od prijema zahtjeva kojim se traži od suda da naloži održavanje godišnje skupštine akcionara.

Kada se ima u vidu ova odredba onda po stavu ovog drugostepenog suda, prvostepeni sud prije donošenja osporenog rješenja nije bio obavezan da prijedlog predlagača dostavlja protivpredlagaču i da slijedom toga održava ročište na kojem bi izvodio dokaze. Ovo zbog toga što rok od 48 sati od prijema zahtjeva do donošenja rješenja prosto ne omogućava da se obave ove procesne radnje. U žalbi protiv rješenja kojim se nalaže održavanje skupštine akcionara, protivpredlagač će moći iznijeti svoje navode i prijedloge, te dokaze kojima dovodi u sumnju pravilnost rješenja, a i ako u tome uspije pobijano rješenje može biti preinačeno i zahtjev odbijen ili ukinuto i predmet vraćen na ponovno odlučivanje, a što ne ide u prilog predlagaču koji traži sudska zaštitu.

Normama materijalnog prava je određen rok u kojem je sud dužan da donese rješenje u ovoj vanparničnoj stvari i ove norme kao Lex specialis imaju prednost nad odredbama Zakona o vanparničnom postupku, odnosno Zakona o parničnom postupku koje propisuju rokove za donošenje rješenja, kao opšte odredbe. Pored navedenog rok za žalbu u vanparničnom postupku je osam dana od prijema rješenja (član 17. Zakona o vanparničnom postupku), s tim da žalba ne odlaže izvršenje rješenja (član 18. zakona). Prvostepeni sud je dao pogrešnu pravnu pouku (da je rok za žalbu 30 dana), ali zbog ovog protivpredlagač koji je izjavio žalbu (04.11.2010. godine) po proteku roka od 8 dana (rješenje primio 06.10.2010. godine), ne može snositi štetne posljedice u smislu da je njegovu žalbu trebalo odbaciti kao neblagovremenu.

Iz navedenih razloga žalbu je valjalo odbiti i potvrditi osporeno rješenje shodno odredbi člana 235. tačka 2. ZPP-a čije odredbe se supsidijarno primjenjuje u vanparničnom postupku na osnovu člana 2. stav 2. Zakona o vanparničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 36/09).

Predsjednik vijeća
Romčević-Tadić Snježana, s.r.